

Riksdagen

Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2025/26:32

Fredagen den 20 mars

---

§ 1 Utrikesfrågor – handel

Statssekreterare Diana Janse

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikesfrågor
den 24 november 2025

Återrapport från informellt ministermöte den 20 februari 2026

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikesfrågor den 26–29 mars 2026

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Solen skiner och fåglarna kvittrar, Sveriges alla vildsvin tar en paus i att böka upp rikets alla gräsmattor och EU-nämnden inleder sitt sammanträde.

Vi har med oss statssekreterare Diana Janse med medarbetare. Vi hälsar er hjärtligt välkomna till dagens sammanträde i EU-nämnden. Vi börjar med en återrapport.

Anf. 2 Statssekreterare DIANA JANSE:

Ordförande! God morgon! Tack för möjligheten att komma till utskottet och informera om kommande möten i utrikesrådet för handelsfrågor, FAC handel, den 26–29 mars.

Mötet äger rum i samband med WTO:s ministerkonferens, som vi kallar MC 14, i Yaoundé.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi skulle börja med återrapporten från mötet den 24 november 2025 och mötet 20 februari 2026.

Anf. 4 Statssekreterare DIANA JANSE:

Absolut. Det senaste informella FAC handel ägde rum i Nicosia på Cypern den 19–20 februari. Där representerades regeringen av mig. Återrapporteringen för det mötet har skett skriftligen.

Vid mötet diskuterades förberedelserna inför WTO:s ministerkonferens MC 14, EU:s handelsrelation med Kina och pågående frihandelsförhandlingar.

Om ni inte har några frågor föreslår jag att vi går vidare till det aktuella mötet den 26 mars.

Anf. 5 AIDA BIRINXHIKU (S)2025/26:32

Jag tackar statssekreteraren. 20 mars

Jag har en fråga vad gäller pågående frihandelsavtalsförhandlingar. En viktig punkt under dagordningen var att försöka möjliggöra en provisorisk tillämpning av Mercosur. Nu kan vi konstatera att det har skett, vilket vi välkomnar. Vi tycker också att det skickar rätt signal i det förändrade geopolitiska läget.

Något som också kan skicka rätt signal är de pågående frihandelsavtalsförhandlingarna, där vi ser att förhandlingarna med Australien är i sin slutfas. Det finns nu också ett inplanerat besök från kommissionsordföranden, vilket vi hoppas kan resultera i glädjande besked.

Av återrapporten framgår att det fortfarande finns medlemsstater som ser så kallade känsligheter på jordbruksområdet, som det heter. Därför undrar jag om regeringen och statssekreteraren ser risker för förseningar eller fördröjningar även av den frihandelsavtalsförhandlingen med anledning av detta.

Anf. 6 Statssekreterare DIANA JANSE:

Jag ser också de positiva signaler som ändå kommer från Australien. Som bekant puffar regeringen på och uppmuntrar för att vi snabbt ska komma till ett avslut med Australien.

När det gäller jordbruksfrågorna vet vi att de är känsliga i många EU-medlemsländer. Samtidigt är kommissionen väl medveten om det. Mitt intryck är att det som ligger på bordet ändå är acceptabelt och kalibrerat med vad som kan accepteras inom medlemskretsen.

Med det sagt kan allt hända. Det såg vi inte minst i turerna om Mercosur. Jag har ändå goda förhoppningar.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi rör oss vidare in på rådets dagordningspunkt 3, Världshandelsorganisationens fjortonde ministerkonferens. Vad jag förstår behandlas punkterna a, b och c tillsammans i ett sammanhang.

Anf. 8 Statssekreterare DIANA JANSE:

Som jag inledde med, lite väl ivrig, gäller det nästa möte i FAC handel. Det äger rum 26–29 mars i samband med WTO:s ministerkonferens MC 14 i Yaoundé i Kamerun. Det är jag och utrikesrådet för handel Camilla Mellander som kommer att företräda regeringen på mötena.

Syftet med rådsrådet den 26 mars är att anta slutsatser om rådets övergripande inställning i de frågor som kommer att diskuteras vid ministerkonferensen. EU:s handelsministrar förväntas samlas minst en gång till under ministerkonferensen. Vid ett sådant rådsråd som kommer att ske i slutet av konferensen förväntas nya rådsslutsatser antas och rådsbeslut fattas om det som uppnåtts vid MC 14.

Till att börja med vill jag betona att regeringen vill se en öppen och regelbaserad världshandel. I det nuvarande geopolitiska och geoeconomiska klimatet är det viktigare än någonsin.

WTO utgör kärnan i det regelbaserade multilaterala handelssystemet. Dess 166 medlemmar står för 98 procent av världshandeln. WTO har varit avgörande för att utöka den globala handeln genom sänkta tullar, genom

att ta bort hinder och genom att säkerställa förutsägbarhet. Stödet till WTO och det regelbaserade multilaterala handelssystemet är därför grundläggande för Sveriges och EU:s handelspolitik.

Nu till själva ministerkonferensen MC 14. Vi arbetar för en framgångsrik ministerkonferens. På plats i Yaoundé agerar Sverige som en del av EU, som har exklusiv kompetens i handelsfrågor.

Inom EU-kretsen finns överlag samsyn i förhandlingsfrågorna. Huvudfokus förväntas bli frågan om reform av WTO. Förhoppningen är att en arbetsplan antas med tydliga hållpunkter för arbetet inför MC 15.

En annan viktig fråga är e-handel. Vi verkar för en fortsättning på det moratorium mot tullar på elektroniska överföringar som löper ut i samband med ministermötet. De plurilaterala avtalen om investeringsförenklingar respektive e-handel är andra viktiga frågor.

WTO står inför stora utmaningar och behöver reformeras för att fungera bättre och kunna ta itu med aktuella utmaningar som till exempel global överkapacitet, statliga industristöd, ekonomisk säkerhet samt grön och digital omställning.

WTO:s beslutsfattande behöver ses över så att organisationen kan fungera bättre. Tvistlösningssystemet bör återupplivas och moderniseras. Regeringen välkomnar att reform står i fokus vid MC 14.

Förnyade diskussioner om reform har pågått sedan juni 2025 under ledning av Norges WTO-ambassadör Petter Ølberg som utsetts till en särskild facilitator.

Sverige och EU verkar för en ambitiös arbetsplan som resultat av MC 14. Regeringen välkomnar EU:s skriftliga inspel om WTO-reform som betonar vikten av att bevara ett regelbaserat system med tvistlösning som grund. På andra sidan skalan finns USA som vill se en så begränsad arbetsplan som möjligt.

En diskussion om WTO:s grundläggande principer kommer också att äga rum vid MC 14. Sverige välkomnar i det sammanhanget att EU:s inspel öppnar för en bredare diskussion om det multilaterala handelssystemet som belyser den underliggande problematiken om överkapacitet och statliga subventioner.

Det är centralt att WTO-systemets kärnfunktion, stabilitet och förutsägbarhet inom internationell handel, inte undergrävs. Det har funnits ett stort värde i WTO:s principer som till exempel Most Favoured Nation, eller MFN-principen. Den innebär att en handelsförmån som ges till ett WTO-land automatiskt ska ges till alla andra medlemmar.

Som jag nämnde verkar vi också för ett fortsatt tullmoratorium på elektroniska överföringar. Det handlar om ett förbud mot tullar på elektroniska överföringar, till exempel strömningstjänster, som vi vill förlänga.

Avsaknaden av ett tullmoratorium skulle fördyra digital handel med negativa effekter konkurrenskraften och globala värdekedjor. Det är också negativt för WTO:s trovärdighet om det i och med MC 14 blir möjligt att tullbelägga tjänster för första gången sedan moratoriet etablerades 1998.

Vi behöver också nå framsteg vad gäller de plurilaterala avtalen. Detta är avtal som sluts mellan en grupp WTO-medlemmar där de som vill kan välja att gå fram gemensamt medan andra kan välja att stå utanför. Eftersom vi ser många låsningar i WTO måste vi i högre grad bejaka att de länder som vill kan gå vidare med att undanröja handelshinder.

2025/06/30
20 mars

Ett av avtalen är det om investering för utveckling, IFD Agreement. Syftet är att underlätta investeringar framför allt i utvecklingsländer genom ökad transparens och minskat regelkrångel. Förhoppningsvis ställer sig inga länder emot inkorporeringen av avtalet i WTO:s regelverk vid mötet. Men det finns en risk att det blockeras av ett fåtal länder, bland annat Indien.

Ett annat färdigförhandlad plurilateralt avtal rör e-handel. Detta saknar tyvärr förutsättningar i nuläget för att inkorporeras i WTO:s regelverk. Målet är i stället att finna lösningar som tillåter att avtalet tillämpas interimistiskt till dess en inkorporering kan ske.

Utvecklingsfrågorna står på agendan både som enskilda frågor och som en del av bredare diskussioner. Ett beslut förväntas om förlängning av arbetsprogrammet för små ekonomier med särskilt fokus på resilienta och hållbara leveranskedjor samt e-handel och digitalisering.

Avslutningsvis anser regeringen att utsikterna för framgång under MC 14 är svåra att bedöma i nuläget, och förväntningarna på vad som kan uppnås bör vara realistiska.

Regeringen ser MC 14 som ett viktigt tillfälle att arbeta för att värna det regelbaserade multilaterala handelssystemet.

Regeringen fortsätter därför att verka för ett starkt ledarskap från EU och en hög ambitionsnivå i förhandlingarna.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Tack så mycket till statssekreteraren.

Jag har bara en fråga om plurilaterala avtal. Varför tror man att Indien säger nej? Det är en fråga mer av intresse.

Centerpartiet står bakom regeringens inriktning. Vi vill framför allt understryka vikten av att hålla fast vid den regelbaserade världshandeln. Sedan vill vi naturligtvis också stå kvar vid vår eviga avvikande ståndpunkt om ordet rättvis.

Anf. 10 AIDA BIRINXHIKU (S):

Tack till statssekreteraren.

Vi vill också följa upp vår tidigare avvikande ståndpunkt som handlar om att vi utöver att öka ansträngningarna för den regelbaserade handeln även vill se en rättvis handelspolitik som säkerställer skyddet för arbetstagares rättigheter och har höga klimatambitioner.

Även vi socialdemokrater ser ett behov av det som statssekreteraren pekar på om att reformera, modernisera och stärka WTO. Men vi vet att det ser väldigt svårt ut i nuläget sett till de protektionistiska krafterna och ökade geopolitiska spänningarna, och det finns fortfarande inte ett fungerande tvistlösningssystem.

Jag har två frågor om arbetet framöver. Vi ser att det arbetsprogram som det nu jobbas med för reformagendan är ett viktigt steg. Men vi vet också att viljan saknas hos många WTO-länder. Vi undrar därför vilka delar i en sådan arbetsplan som regeringen tycker är prioriterade. Det har funnits en diskussion om till exempel styrningen av WTO-ambassadörerna och hur man skulle kunna arbeta på det planet. Är det någonting som regeringen ser som prioriterat i arbetsprogrammet framöver?

Min andra fråga handlar om de plurilaterala avtalen. Vi tycker att det är helt rätt att länder som vill gå längre ska kunna göra det och också ingå

fler avtal. Vi tycker att de avtal om investeringsförenklning och e-handel som finns i dag är bra; det är helt rätt riktning framåt. Men vi undrar om man driver på för fler sådana avtal med andra likasinnade WTO-länder. Inom vilka områden är det i så fall prioriterat att göra det?

Anf. 11 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för dragningen!

Jag instämmer med tidigare talare och vill också följa upp vår tidigare avvikande ståndpunkt vad gäller rättvisa i detta sammanhang.

Jag vill också passa på att göra ett medskick om att även vi är positiva till en WTO-reform. Vi stöttar såklart principen att mest gynnad nation är en viktig grundbult i WTO-systemet. Vi försvarar också special and differential treatment för utvecklingsländer, men vi ser en utmaning i systemet när det gäller självdefiniering som utvecklingsland – det är för subjektivt. Där skulle det behövas en ändring.

Slutligen måste WTO-reglerna självklart vara helt och hållet i linje med Parisavtalet och multilaterala miljöavtal samt stödja den gröna omställningen.

Jag tror att jag är för plurilateralism, vill jag bara säga.

Anf. 12 Statssekreterare DIANA JANSE:

Jag känner inte till exakt varför Indien motsätter sig detta; jag har inte fördjupat mig i det. Jag kan bara konstatera att Indien generellt är väldigt protektionistiskt. Det är också en anledning till att det har tagit lång tid innan vi har fått fram ett FTA mellan EU och Indien. Det kan möjligtvis vara en delförklaring till det hela.

Jag noterar de avvikande åsikterna – jag vet inte om vi behöver fördjupa oss i det. Det handlar om kända skiljelinjer.

När det gäller arbetsprogrammet känner jag inte till detaljen gällande WTO-ambassadörer – jag vet inte riktigt vad ledamoten refererar till. Från svensk sida har vi stött Ølberg och verkat för ett så ambitiöst arbetsprogram som möjligt. Vi ser hur viktigt det är att reformera WTO för att systemet över huvud taget ska överleva. Vi kan konstatera att det verkligen behövs att vi och även EU driver på för ett ambitiöst reformarbete och arbetsprogram. Vi märker nu under upptakten till ministerkonferensen hur många länder redan nu försöker vattna ur detta, så det blir desto viktigare att EU driver på. Men just detaljen om WTO-ambassadörer känner jag inte till.

När det gäller om de plurilaterala avtalen kan komma att röra fler områden är vår första prioritet förstås att säkerställa att WTO som helhet fungerar så bra som möjligt. Men vi måste också lösa frågor om beslutsfattande för att kunna komma vidare även med övriga plurilaterala arrangemang.

Anf. 13 AIDA BIRINXHIKU (S):

Tack till statssekreteraren för svaren på frågorna!

Det jag åsyftade var det som framgår av den senaste återrapporten, nämligen att handelskommissionären har öppnat för tydligare politisk styrning för WTO-ambassadörerna för att kunna komma framåt. Eftersom vi vet att viljan just nu saknas hos många WTO-länder undrar jag om det finns vissa delar i arbetsprogrammet som man särskilt tycker att det ska

drivas på för, för att kunna komma från 2025/26. Kan konkretisera på vilket sätt? Vi vet ju att utsikterna ser väldigt goda ut för att det ska vara ambitiöst, men finns det vissa delar som bedöms vara realistiska och som man därför prioriterar?

Vad gäller de plurilaterala avtalen välkomnar vi som sagt att man försöker ro dem i hamn när det gäller investeringsförenkling och e-handel. Men vi vill också understryka att det är viktigt att kroka arm med fler likasinnade WTO-länder och se om det finns fler områden där man kan nå denna typ av avtal. Det är också en ambition som uttryckligen framgår av den nuvarande utrikeshandelsstrategin och som vi tycker är bra.

Anf. 14 Statssekreterare DIANA JANSE:

Jag delar den bilden. Det viktigaste i detta, som vi ser det, är att vi har ett arbetsprogram så att vi har en process och något att arbeta med inför MC 15. Vi vill att det ska vara så ambitiöst som möjligt, men givet hur många åsikter det finns och att detta är en konsensusorganisation ser vi processen som extremt viktig för att få momentum över huvud taget.

Bara det att det finns ett arbetsprogram är i detta läge en otroligt viktig byggsten. Då har vi något att jobba med och kan skapa hållpunkter på väg mot nästa ministerkonferens. Har vi en process har vi hopp om att kunna driva utvecklingen framåt.

Anf. 15 JACOB RISBERG (MP):

Bara en snabb fråga apropå att det nu är ministerkonferenser vartannat år: Driver Sverige att det ska bli oftare än så? Med tanke på hur systemet ser ut just nu kan det finnas en poäng med mer regelbundet återkommande ministerråd än bara vartannat år.

Anf. 16 Statssekreterare DIANA JANSE:

Det finns ett förslag från WTO-envoyén Ølberg om att det ska ske årligen. Ambitionen är att i alla fall ha en hållpunkt före nästa konferens, som är schemalagd om två år.

Jag delar bilden att vi har all anledning att vilja hålla tempot uppe och om möjligt höja takten.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar det som att det finns den vanliga avvikande ståndpunkten från S, V, C och MP om rättvisa och att S också har en utöver detta. Stämmer det? Nej, det är bara den om rättvisa.

Med den avvikande ståndpunkten från S, V, C och MP konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Finns det något att säga där?

Anf. 18 Statssekreterare DIANA JANSE:

Nej, herr ordförande.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statssekreteraren med medarbetare så mycket för medverkan vid dagens sammanträde i EU-nämnden.

Innehållsförteckning

2025/26:32

20 mars

---

§ 1 Utrikesfrågor – handel	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare DIANA JANSE.....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statssekreterare DIANA JANSE.....	1
Anf. 5 AIDA BIRINXHIKU (S)	2
Anf. 6 Statssekreterare DIANA JANSE.....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Statssekreterare DIANA JANSE.....	2
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	4
Anf. 10 AIDA BIRINXHIKU (S)	4
Anf. 11 JACOB RISBERG (MP).....	5
Anf. 12 Statssekreterare DIANA JANSE.....	5
Anf. 13 AIDA BIRINXHIKU (S)	5
Anf. 14 Statssekreterare DIANA JANSE.....	6
Anf. 15 JACOB RISBERG (MP).....	6
Anf. 16 Statssekreterare DIANA JANSE.....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Statssekreterare DIANA JANSE.....	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	6